

Sygn. akt I C 1295/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Joanna Radzyńska-Głowacka

Protokolant Izabela Plis

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku w Warszawie

sprawy z powództwa D. M. i A. M. (1)

przeciwko Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. na rzecz D. M. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. na rzecz A. M. (1) kwotę 37.000 zł (trzydzieści siedem tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. na rzecz D. M. kwotę 2567,00 zł (dwa tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. zasądza od Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. na rzecz A. M. (1) kwotę 5467,00 zł (pięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **IC1295/13**

UZASADNIENIE

Pozwami z dnia 4 lutego 2013 r. wniesionymi do Sądu Rejonowego w Augustowie powodowie D. M. i A. M. (1) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od strony pozwanej Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z siedzibą w W. kwoty 15.000,00 zł (powódka D. M.) oraz 37.000,00 zł (powód A. M. (1)) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty. Ponadto powodowie domagali się zasądzenia na ich rzecz od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu niniejszego żądania powodowie podnieśli, że w dniu 27 lipca 2011 r. na drodze nr (...) w miejscowości D. miał miejsce wypadek komunikacyjny, na skutek, którego śmierć ponieśli Z. Z. (1) (bratowa powódki, siostra powoda) i J. Z. (brat powódki, szwagier powoda). Wyrokiem z dnia 17 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w Suwałkach, w sprawie II K 238/12 uznał Rolandasa A. za winnego przestępstwa wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym i za to wymierzył mu karę pozbawienia wolności w wymiarze 2 lata warunkowo zawieszając wykonanie orzeczonej kary na okres próby. Na skutek zgłoszenia szkody strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność w stosunku do powoda i wypłaciła tytułem zadośćuczynienia kwotę 3.000,00 zł natomiast na rzecz powódki odmówiła wypłaty świadczenia. Powyższe świadczenie nie zaspokoiło w całości roszczenia powodów. Powodowie wskazywali na szczególne więzi, jakie

łączyły ich ze zmarłymi, które wynikały przede wszystkim z tego, że byli oni osobami najbliższymi. Powodowie doznali w związku z wypadkiem szczególnie trudnych przeżyć, do dzisiaj nie może się otrząsnąć po śmierci bliskich.

Dowód: pozew z dnia 25 lutego 2013 r. wraz z załącznikami-k.2-13, pozew z dnia 4 lutego 2013 r. wraz z załącznikami -k. 37-48.

Nakazami zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 8 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Augustowie uwzględnił żądania obu pozwów.

Dowód: nakazy zapłaty-k.16,k.51.

Pozwany w sprzeciwie z dnia 28 lutego 2013 r. od nakazu zapłaty(k.16) w stosunku do powódki wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazała, iż kwestionuje roszczenie powódki zarówno co do zasady jak i wysokości podnosząc, że powódka jest żoną brata zmarłej Z. Z. (1), a co zatem idzie nie może być zaliczona do grona najbliższych członków rodziny, o których mowa w art. 446 § 4 kc.

Dowód: sprzeciw od nakazu zapłaty-k.21-24.

Pozwany w sprzeciwie z dnia 28 lutego 2013 r. od nakazu zapłaty(k.51) w stosunku do powoda wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 12.000,00 zł oraz o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto pozwany wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczność ustalenia wpływu śmierci Z. i J. Z. na stan psychiczny powoda.

W uzasadnieniu pozwany wskazuje, iż uznana kwota uwzględnia stosunki majątkowe społeczeństwa oraz stopień odniesionej krzywdy, dla którego to stopnia nie bez znaczenia jest fakt, że zmarła nie mieszkała razem z powodem, który posiada własną rodzinę, wokół której koncentruje się jego życie. Ponadto pozwany zakwestionował roszczenie powoda z tytułu zadośćuczynienia po śmierci szwagra J. Z., wskazując, że powód w stosunku do zmarłego nie stanowił najbliższej rodziny w rozumieniu przepisu art. 446 § 4 k.c.

Dowód: sprzeciw od nakazu zapłaty-k.56-67.

Postanowieniem z dnia 1 marca 2013 r. Sąd połączył obie sprawy w celu łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Dowód: postanowienie-k.69.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 19 marca 2013 r. powodowie zaprzeczyli wszelkim twierdzeniom strony pozwanej.

Dowód: odpowiedź na sprzeciw-k.77-79

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 lipca 2010 roku w miejscowości D. doszło do wypadku komunikacyjnego, którego uczestnikami byli Z. i J. Z.. Sprawca wypadku Rolandas A. kierując samochodem ciężarowym marki (...) o nr rej. (...) z naczepą marki D. nr rej. (...), będąc w rejonie skrzyżowania drogi nr (...) z drogą nr (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował odstępów niezbędnych do uniknięcia zderzenia z poprzedzającym go pojazdem marki S. (...) o nr rej. (...), jadącym w tym samym kierunku, który będąc na skrzyżowaniu wyżej wymienionych dróg wykonywał manewr skrętu w lewo. W wyniku nieprawidłowego zachowania, Rolandas A. uderzył w tył pojazdu kierowanego przez J. Z., skutkiem czego pojazd marki s., przesunięty siłą uderzenia zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie zderzył się z jadącym z przeciwka samochodem marki B. o nr rej. (...). W wyniku wypadku Z. i J. Z. ponieśli śmierć na miejscu.

Dowód: okoliczność bezsporna.

W chwili śmierci Z. Z. (1) miała 41 lat, a J. Z. miał 46 lat. Zostawili po sobie czworo dzieci (K. Z. (1) 10 lat, K. Z. (2) 13 lat, K. Z. (3) 14 lat, K. Z. (4) 7 lat), a także kilkoro rodzeństwa, dwójkę rodziców i innych bliskich, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, czy też w ścisłych relacjach rodzinnych. Rodzina Z. wspólnie prowadziła gospodarstwo rolne o powierzchni ponad 80 h. Tworzyli dobrą rodzinę, nie było pomiędzy nimi poważnych konfliktów, wspomagali się wzajemnie z rodziną powodów. Rodzina Z. żyła zgodnie, wspólnie spędzając wolny czas i uroczystości rodzinne z rodziną A. M. (1) – brata Z. Z. (1).

Dowód: zeznania świadka A. M. (1)-k.198-200, zeznania powódki D. M. –k.209-210.

Powodowie bardzo ciężko przeżyli śmierć małżeństwa Z.. Małżeństwo Z. stanowiło dla powodów nie tylko rodzinę, ale też bliskie towarzystwo, osoby z którymi byli związani w stopniu ponadprzeciętnym. Rodziny pozostawały w zażyłych relacjach rodzinnych i gospodarskich, czemu sprzyjały bliskie sąsiedztwo ich domostw, jak gospodarstw rolnych. Ponadto rodziny się często odwiedzały, miały ze sobą stały kontakt, razem planowały i organizowały uroczystości rodzinne, byli ojcami i matkami chrzestnymi dla swoich dzieci, pracowali przy swoich gospodarstwach rolnych oraz spędzali czas wolny wspólnie. Łączyła ich głęboka więź nie tylko rodzinna, ale też i uczuciowa jak i przyjaźni. Śmierć małżeństwa Z. pozbawiła powodów tej pomocy i wsparcia. Obecnie powodowie wychowują i sprawują pieczę nad czworgiem małoletnich dzieci przy pomocy siostry Z. Z. (1) i A. M. (1), która jako zakonnica czasowo uwolniona od obowiązków zakonnych w celu sprawowania bezpośredniej opieki nie ma takiego doświadczenia w życiu codziennym jak małżonkowie M. – rodzice własnych dzieci. Pomoc ich polega w szczególności na pracy i obrządkach w gospodarstwie rolnym zmarłych, często kosztem poświęcenia pracy we własnym gospodarstwie rolnym, gdzie A. M. jest w tym czasie zmuszony wynajmować pracowników najemnych i ich do opłacenia. Gospodarstwo rolne stanowiło jedyne źródło dochodu całej rodziny Z..

Dowód: zeznania powoda A. M. (1)-k.198-200, zeznania świadka D. M. –k.209-210.

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie załączonych do akt niniejszej sprawy, a wskazanych wyżej dokumentów, a także na podstawie zeznań powoda A. M. (1) oraz zeznań powódki D. M., świadków E. S. i A. M. (3).

Autentyczność dokumentów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, nie nasuwała wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd uznał ponadto za wiarygodne zarówno zeznania powodów,, uznając, że były one spójne, logiczne, znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią przepisu art. 822 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia.

Poza powyższym unormowaniem problematyka umów odpowiedzialności cywilnej uregulowana jest w przepisach szczególnych, tj. w przepisach ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Stosownie do przepisu art. 34 ust. 1 tejsze ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem tym

objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 powołanej ustawy).

W przedmiotowej sprawie bezspornym pozostawało, że małżeństwa Z. nastąpiła w związku z wypadkiem komunikacyjnym spowodowanym przez Rolandasa A., który był ubezpieczony w (...) Company. Podkreślić należało, że pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej ze sprawcą przedmiotowej szkody. Nie kwestionował również okoliczności faktycznych przedstawionych przez powodów w pozwie. Podnosił jedynie, iż wypłacone zadośćuczynienie w stosunku do powoda A. M. (1) wyczerpuje w całości roszczenie z tego tytułu.

Stanowisko pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem Sądu przyznana przez pozwanego kwota nie rekompensowała w całości doznanych przez powoda cierpień psychicznych, będących skutkiem nagłej i tragicznej śmierci babci.

W związku z powyższym w pierwszym rzędzie należało ustalić, czy zostały spełnione przesłanki określone w art. 446 § 4 k.c. Zgodnie z brzmieniem wskazanego przepisu Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zakresem odszkodowania wskazanego w treści przepisu art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego, w następstwie jego śmierci, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny (por. A, K. – red. i inni, Kodeks Cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna. LEX 2010).

Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrehabilitować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II Aka 44/09, LEX nr 523973). Uprawnionymi do żądania kompensaty są wyłącznie członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą to być najbliżsi członkowie tej rodziny. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny. Uznać jednak należy, iż kategoria ta obejmuje nie tylko małżonka i dzieci zmarłego, ale także innych członków jego rodziny, a więc krewnych, powinowatych lub osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi, jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową (por. Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania ..., s. 268).

Ustalając kryteria przyznania zadośćuczynienia określonego w art. 446 § 4 k.c., jak również ustalając jego wysokość, należy kierować się przesłankami brany pod uwagę przy zasądzaniu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Sąd orzekając w przedmiocie takiego żądania musi więc wziąć pod uwagę kompensacyjny charakter zadośćuczynienia i rodzaj naruszonego dobra. Ponadto Sąd musi zbadać nasilenie złej woli sprawcy oraz celowość zastosowania tego środka (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACa 178/10, LEX 715515). Podkreślić w tym miejscu należało, że Sąd podziela dominujący w orzecznictwie pogląd, że dobro osobiste w postaci prawa do życia w rodzinie wywodzone z treści przepisu art. 446 § 4 k.c., z uwagi na ciężar gatunkowy, powinno w hierarchii wartości zasługiwać na wzmożoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi bowiem dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich (tak również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACa 178/10, LEX 715515).

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy wskazać należało, iż powodów łączyła ze zmarłymi wyjątkowo silna więź emocjonalna, czego nie można było nie zauważyć w trakcie składania zeznań przez powodów. Powodowie utrzymywali z zmarłymi stały kontakt osobisty, uczestniczyli oni wspólnie we wszystkich uroczystościach rodzinnych, spędzali wspólnie święta, opiekowali się sobą nawzajem, wspierali. Powodowie do dziś nie pogodzili się z nagłą i niespodziewaną śmiercią małżeństwa Z., do dnia dzisiejszego odczuwają pustkę, żal, przygnębienie, a ich życie uległo całkowitej zmianie. Istotne są przy tym relacje rodzinne, gdzie powodowie sami mając troje dzieci (w tym jedno z autyzmem) i własne duże gospodarstwo rolne, nie zawahali się ani jednego dnia co do pomocy osieroconym

dzieciom. Od razu przejęli pieczę nad ich gospodarstwem rolnym kosztem swojej rodziny czując się w obowiązku przekazania dzieciom siostry gospodarstwa rodziców w stanie nie pogorszonym. Taka gotowość do działania i poczucie odpowiedzialności mogło wynikać przede wszystkim w ogromnie silnej łączącej powodów więzi ze zmarłymi małżonkami Z.. Dlatego też Sąd uznał, iż ich relacje były silniejsze niż często między rodzicami a dziećmi czy innymi członkami rodziny i zasługują na zadośćuczynienie, zaś do potwierdzenia tych relacji nie jest potrzebna opinia psychologa.

Mając na uwadze powyżej wskazane kryteria i opisane cierpienia psychiczne doznane przez powodów należało uznać, że kwota 15.000,00 zł (D. M.) oraz kwota 37.000,00 zł (A. M. (1)) jest adekwatna do doznanej przez powodów krzywdy.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych oparto na przepisie art. 481 § 1 i 2 k.c.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt. I i II sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w oparciu o § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (pkt. III i IV).

Zarządzenie: Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.